

Madde Bağımlılarında Derioymacığ^ı Bulguları*

Mustafa Hakan POLAT**, Duran ÇAKMAK***

ÖZET

Uyuşturucu madde bağımlısı olan 48 erkek olgunun derioymacıkları, 250 erkek kontrol olgusunun derioymacıkları ile karşılaştırıldı. Esrar bağımlısı olan olguların el parmak uçlarında kemer tipi örneği az, kokain bağımlısı olan olguların el parmak uçlarında düğüm tipi örneği fazla bulunmuştur. Ayrıca tüm olguların el parmak uçlarında kontrol olgularinkine göre daha az radial ilmek tipi gözlenmiştir. Parmak uçları tek tek değerlendirildiğinde, her iki elin II. parmaklarında ulnar ilmek tipi fazla, radial ilmek tipi az ve sol elin II. parmaklarında düğüm tipinin az olduğu saptanmıştır. Total uyuşturucu madde bağımlısı olguların el parmak uçlarında toplam çizgi sayısı, kontrol olgularındakilere göze azdır.

Anahtar kelimeler: Derioymacıkları, çizgi sayıları, uyuşturucu bağımlıları

Düşünen Adam; 1998, 11 (1): 9-12

SUMMARY

Dermatoglyphics of 48 male narcotic addicts were compared with those of 250 male control cases. Arch type dermatoglyphics were of small number in the fingertips of hashish addicts where as whorl pattern was observed more frequently in cocaine addicts. Furthermore, radial loop pattern was decreased in fingertips of all cases as compared with those of the control cases. On individual evaluation of the fingertips, ulnar loop pattern was detected in an increased number on the II nd fingertips of both hands, where as radial loop type were observed less frequently. Similarly, whorl pattern was observed in decreased number on the II nd fingertips on the left hand. There were lower finger ridge counts in the total cases of narcotic addicts than those of control cases.

Key words: Dermatoglyphics, ridge counts, narcotic addicts

GİRİŞ

Dermatogliflikler (derioymacıkları) embriyonal hayatın 3. ve 4. aylarında belirlenen, şahsın doğumundan ölümüne kadar değişmeden aynı kalan şekillerdir (5,7,9). Uyuşturucu madde bağımlılarında görülen davranış bozukluklarının nedenleri biyolojik, ruhsal ve toplumsal alanlarda toplanabileceği belirtilmiştir (6). Biyolojik nedenlerin başında genetik gelmektedir. Genetik bilimindeki gelişmelere paralel olarak psikiyatri bilim dalı etkilenmiş ve 1920 yılından beri

psikiyatrik sendromların genetik yönü araştırılmaya başlanmıştır (8).

Sunulan çalışmada amaç, uyuşturucu madde bağımlılığı ile dermatogliflikler arasında uyuşturucu madde tiplerine göre sınıflandırma ve ayırım yapabilmek, kontrol grupları ile karşılaştırarak uyuşturucu madde bağımlılığının kökeninde genetik faktörlerin rolünü araştırmak ve dermatoglifliklerden diğer teşhis vasıtalarına yardımcı bir bulgu olarak yararlanabilmektir.

* 8. Ulusal Adli Tıp Günleri Kongresi'nde Poster Bildiri olarak sunulmuştur. ** İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı
*** Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi

GEREÇ ve YÖNTEM

Çalışmanın materyalini 1994-1995 tarihleri arasında İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Asayiş Şube Müdürlüğü ve Teknik Büro'ya gönderilen 14-18 yaşları arasında 29 esrar, 12 eroin, 3 kokain ve 4 ilaç bağımlısı olan 48 olgu oluşturdu. Bunlar sağlıklı 250 erkek kontrol olgusunun dermatogliflik örnekleri ile karşılaştırıldı (1,2).

Olguların el parmak uçlarındaki izler siyah matbaa mürekkebi ile kağıda, kontrol olgularınkiler Faurot firması tarafından imal edilen özel solüsyona duyarlı kağıtlara alınmıştır (11). Örnekler lup ve stereoskopik mikroskopta incelenerek, sınıflandırmaları klasik metoda göre yapılmıştır (3). Tüm olgular ve kontrol olgularının verileri t ve Ki-kare testine göre analiz edilmiştir.

BULGULAR

Uyuşturucu madde bağımlılarının kullandıkları maddelerin dağılımı Tablo 1'de verilmiştir. Uyuşturucu madde bağımlılığı gösteren olguların ve kontrol olgularının el parmak uçlarındaki derioymacığın tipleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Esrar kullanan olguların el parmak uçlarında kemer örneği az ($p<0.05$), kokain kullanan olguların el parmak uçlarında düğüm örneği fazladır ($p<0.01$). Ay-

Tablo 1. Uyuşturucu madde kullananların dağılımı

Uyuşturucu maddeler		
Esrar	29	60.4
Eroin	12	25.0
Kokain	3	6.3
İlaç	4	8.3
Toplam	48	100.0

Tablo 2. Uyuşturucu madde kullanan olguların el parmak uçlarındaki derioymacığın şekil tipleri

Derioymacığın tipi	Esrar (29 parmak)	Eroin (120 parmak)	Kokain (30 parmak)	İlaç (40 parmak)	Total (480 parmak)	Kontroller (2500 parmak)
Kemerler	1.4*	5.0	0.0	5.0	2.5	3.6
Ulnar ilmekler	61.0	51.7	40.0	60.0	37.3	52.8
Radial ilmekler	1.7	0.0	0.0	2.5	1.3**	3.6
Düğümler	35.9	43.3	60.0**	32.5	38.9	40.2

* $p<0.05$ seviyede anlamlı fark, ** $p<0.01$ seviyede anlamlı fark.

rica total uyuşturucu madde bağımlısı olan olguların el parmak uçlarında daha az radial ilmek saptanmıştır ($p<0.01$).

Uyuşturucu madde bağımlısı olan bireylerin el parmak uçlarında derioymacığın şekilleri kontrollerle karşılaştırıldığında (Tablo 3) sol elin I., II. ve III. parmağı ile sağ elin II. parmaklarında kemer örneği artmıştır. Ulnar ilmek tipi sol elin II. ve III. ile sağ elin II., III. ve IV. parmaklarında artmış, diğer parmaklarda azalmıştır. Radial ilmek tipi her iki elin II. parmaklarında azalmış, sağ elin III. parmağında artmıştır.

Düğüm örneği ise, her iki elin I., IV. ve V. parmaklarında artmıştır. Parmak uçları teker teker değerlendirildiğinde her iki elin II. parmaklarında ulnar ilmeğin arttığı ($p<0.001$ ve $p<0.05$), radial ilmeğin azaldığı ($p<0.05$) ve sol elin II. parmaklarında düğüm örnek sıklığının azaldığı saptanmıştır ($p<0.01$).

Uyuşturucu madde bağımlılığı gösteren olguların, el parmak uçlarındaki toplam çizgi sayıları kontrol olgularını ile karşılaştırıldığında, total erkek uyuşturucu madde bağımlısı olan olguların el parmak uçlarındaki toplam çizgi sayısı erkek kontrol olgularınkiler göre azdır ($p<0.05$) (Tablo 4).

TARTIŞMA

Uyuşturucu madde bağımlısı, özellikle yüzyılımızın ikinci yarısında gelişmiş ülkeler başta olmak üzere dünyada hızla artan önemli bir sorunu teşkil etmektedir (10). Ülkemizde uyuşturucu madde kullanımı erkeklerde daha fazla görülmektedir (4). Bu da çalışmamızı olumlu yönde desteklemektedir.

Uyuşturucu madde bağımlılarında görülen antisosyal davranışların kalıtımla olan ilişkisi uzun yıllar

Tablo 3. Uyuşturucu madde bağımlısı olan olguların ve kontrol olgularının el parmak uçlarındaki derioymacığın örneklerinin yüzde değerleri

	SOL EL					SAĞ EL				
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
KEMERLER										
UMB (n:48)	4.2	4.2	4.2	2.1	0.0	2.1	6.2	2.1	0.0	0.0
Kontroller (n:250)	2.8	2.8	4.4	2.0	0.0	2.0	8.0	4.8	1.6	0.8
ULNAR İLMEKLER										
UMB (n:48)	52.1	66.7***	70.8	47.9	77.1	37.5	47.9	72.9	37.5	62.5
Kontroller (n:250)	52.0	32.4	67.6	49.6	80.4	38.4	32.0	67.6	36.0	72.0
RADIAL İLMEKLER										
UMB (n:48)	0.0	4.2*	0.0	0.0	0.0	0.0	4.2*	4.2	0.0	0.0
Kontroller (n:250)	0.4	15.2	0.8	0.0	0.0	0.4	16.0	1.6	1.2	0.0
DÜĞÜMLER										
UMB (n:48)	48.7	25.0**	25.0	50.0	22.9	60.4	41.7	20.8	32.5	37.5
Kontroller (n:250)	44.8	45.6	27.4	48.4	18.8	59.2	44.0	26.0	61.2	27.2

* $P < 0.05$ seviyede anlamlı fark, ** $p < 0.01$ seviyede anlamlı fark, *** $p < 0.001$ seviyede anlamlı fark, UMB: uyuşturucu madde bağımlıları.

Tablo 4. Uyuşturucu madde bağımlılığı gösteren olguların el parmak uçlarındaki toplam çizgi sayılarının ortalama değerleri

UMB	n	Ortalama ± Standart sapma
Esrar	29	137.576±28.866
Eroin	12	138.250±43.759
Kokain	3	166.333
İlaç	4	126.250
Total	48	138.708±33.377*
Kontroller	250	150.790±45.695

* $p < 0.05$ seviyede anlamlı fark.

tartışma konusu olmuş ve yapılan sitogenetik çalışmalarda bu olgularda yüksek düzeyde kromozom anomalileri saptanmıştır (8). Uyuşturucu madde bağımlılığının dermatogliklik ile ilgisini gösteren herhangi bir çalışmaya literatürde rastlanmadı.

Sunulan çalışmada bu konu üzerinde durarak, esrar bağımlısı olguların el parmak uçlarında daha az kemer örneği, kokain bağımlısı olan olguların el par-

mak uçlarında daha fazla düğüm örneği gözlenmiştir. Parmak uçları tek tek değerlendirildiğinde her iki elin II. parmaklarındaki örnekler istatistiksel olarak anlamlı bulundu. Total uyuşturucu madde bağımlısı olan olguların el parmak uçlarındaki derioymacıkları kontrol olgularinkiler ile karşılaştırıldığında daha az toplam çizgi sayısı görüldü.

Sonuç olarak, uyuşturucu madde bağımlısı olan tüm olgular kullandıkları madde türlerine göre sınıflandırılarak normal sağlıklı olgularda sık görülmeyen dermatogliklik bulgulara rastlanılmıştır.

Yukarıda belirtilen hususlar doğrultusunda yapılan çalışma el parmak uçlarındaki dermatogliklikleri içermektedir. Ülkemizde bu konu ile ilgili daha geniş kapsamlı dermatogliklik çalışmalara ihtiyaç olduğu kanısındayız.

KAYNAKLAR

1. Atasu M: Türk çocuklarında derioymacığı bulguları I) El parmak uçlarındaki örnek tipleri. Adli Tıp Derg 5:117-22, 1990.
2. Atasu M: Türk çocuklarında derioymacığı bulguları II) El parmak uçlarındaki çizgi sayıları. Adli Tıp Derg 5:123-25, 1990.
3. Cummins H, Midlo C: Finger prints. Palm and Soles. Newyork, Dover Publ, 1961.
4. Elmas İ, Sözen S, Özer C, Fincancı ŞK: Yüksek doz uyuşturucu kullanıma bağılı ölümler. 7. Ulusal Adli Tıp Günleri, Antalya, 275-83, 1993.
5. Holt SB: Genetics of dermal ridges. Charles CT (ed). Springfield, Illinois, 1968.
6. Köknel Ö: Psikik bozuklukların nedenleri. Özaydın S (ed). Psikiyatri İst Tıp Fak Klin Ders Kitapları, Sanal Matbaacılık, İstanbul, 99-100, 1984.

tanbul, 99-100, 1984.

7. Mulvihill JJ, Smith DW: The genesis of dermatoglyphics. J Pediatr 75:759-89.
8. Özkan T: Psikiyatride genetik. Özaydın S (ed). Psikiyatri İst Tıp Fak Klin Ders Kitapları, Sanal Matbaacılık, İstanbul, 63-98, 1984.
9. Popich GA, Smith DW: The genesis and significance of digital and palmar hand creases: preliminary report. J Pediatr 77:1017-23, 1970.
10. Ramazanoğlu E, Aşçıoğlu F, Koç S: Alkol ve uyuşturucu madde bağımlılığının adli psikiyatri yönü. I. Adli Tıp Kongresi, Adana, 275-83, 1994.
11. Walker NF: Inkless methods of finger, palm and sole printing. J Pediatr 50:27-29, 1957.
- 12.